

Van: MetenWeten Westerveld
Onderwerp: Fwd: jaarverslag 2022
Datum: woensdag 7 juni 2023 15:49:27
Bijlagen: [Jaarverslag_Meten = weten_2022.pdf](#)

Geachte Statenleden,

Ter informatie stuur ik u hierbij het jaarverslag 2022 van Meten=Weten. Voor de nieuwkomers onder u geeft het verslag een mooi inkijkje in onze activiteiten.

Vriendelijke groet,

Joke Kolthoff

contactpersoon politiek

metenweten.nl

METEN = WETEN
Jaarverslag 2022

Alles van waarde is weerloos

Foto omslag: Grauwe gors, rode lijst. Bedreigd door intensieve landbouw.¹

'Alles van waarde is weerloos'

Lucebert

*Wij danken al onze leden en donoren voor hun giften en steun.
Zonder hen zou het werk van Meten=Weten niet kunnen bestaan.*

Tekst

Geert Starre

Joke Kolthoff

Marianne Miltenburg

Jan Roncken

Alok van Loon

Eindredactie:

Alok van Loon

Vormgeving

Merlijn Enserink

Foto omslag

Henk Baptist

Nieuwe website

www.metenweten.nl

E-mail

mail@metenweten.nl

Telefoon

0522 - 59 22 97

¹ <https://metenweten.nl/page/intensieve-landbouw-de-oorzaak-voor-achteruitgang-vogelstand>

VOORWOORD

Doorbuffelen

Voor u ligt het jaarverslag 2022 van Meten=Weten.

Het vierde jaar van ons bestaan. Een jaar waarin weer veel werk is verzet. Of zoals wij dat bij Meten=Weten zeggen: van vastberaden doorbuffelen. Januari begon met veel mediavuurwerk door de publicatie van een overzicht van 3 jaar Meten=Weten-onderzoek. We hadden een enorm media bereik met de kop 'Er ligt écht een deken van landbouwgif over Nederland'. Van Groningen tot Limburg en Zeeland was aandacht voor deze publicatie.

Nieuwe mogelijkheden

Door ons onderzoek kregen we meer inzicht in de verspreiding van pesticiden en ontdekten we dat sommige stoffen tot diep in de natuur terecht kwamen. Dat was nieuw en vereiste nader onderzoek. Reden voor Meten=Weten om in 2022 een ambitieus project te starten: Schone Sier.

Onze nieuwe inzichten bieden ook nieuwe juridische mogelijkheden en vormen de onderbouwing van onze handhavingsverzoeken en andere juridische procedures die we begonnen op basis van de Europese Habitatrichtlijn. We kunnen immers aantonen dat pesticiden in natuurgebieden terecht komen en dat deze waarschijnlijk negatieve effecten op de natuur kunnen hebben.

Bewustwordingsproces

Langzaam maar zeker komt er een bewustwordingsproces op gang. Toen we in 2019 begonnen werden onze zorgen over pesticiden ontkend en gebagatelliseerd ("het eten van een patatje is schadelijker dan naast een bollenveld wonen") en was de bejegening vijandig. 'Gewasbescherming' staat inmiddels hoog op de agenda van overheden en politiek en Meten=Weten wordt serieus genomen. Zo waren wij in januari uitgenodigd om deel te nemen aan een rondetafelgesprek in de Tweede Kamer, zat Meten=Weten aan tafel bij voormalig minister Staghouter om mee te praten over de toekomst van de Nederlandse landbouw en waren we uitgenodigd door CropLife (belangenbehartiger gewasbeschermingsindustrie) om een presentatie te geven. Ook op radio en TV is meer interesse voor de schadelijke effecten van pesticiden zoals bij EenVandaag, Vroege Vogels, Pointer en de Hofbar ². Hoogleraar neurologie Bas Bloem is een veel geziene gast bij praatprogramma's om uitleg te geven over zijn boek De Parkinson Pandemie. Zelfs Arjan Lubach sloeg met de vuist op tafel: "En nou is het afgelopen met BLOEMEN!" ³

Er is dus wel wat aan het kantelen, maar we zijn er nog lang niet!! De economische belangen van de bollensector en de pesticidenindustrie zijn groot en hun lobby is invloedrijk. Nederlandse overheden hebben een bestuurscultuur van vooruitschuiven, wegstappen, geitenpaadjes en pappen en nathouden.

Het is nu mei 2023 en we kunnen al vaststellen dat ook 2023 weer een jaar van doorbuffelen wordt. Omdat we geen andere keus hebben dan op te komen voor een gezonde leefomgeving zonder pesticiden, voor de natuur en de biodiversiteit, voor een leefbare wereld voor onze kinderen en kleinkinderen. En dat doen we vriendelijk, optimistisch en vastberaden.

Alok van Loon
Secretaris

² https://www.npostart.nl/de-hofbar/28-09-2021/POW_05147966

³ <https://www.youtube.com/watch?v=r0234aGo478&t=2s>

ORGANISATIE

STRUCTUUR VAN DE VERENIGING

A. Bestuur

Het bestuur is in 2022 versterkt met een vijfde persoon: Dick van Dijk. Ook is er een wisseling van penningmeester geweest: Jan Roncken volgt Willem Bijmholt op.

Het bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor de gang van zaken binnen Meten=Weten.

B. RM

De dagelijkse leiding ligt in handen van de "Ronkende Motor" (RM), in 2022 een team van acht personen met ieder hun eigen expertise. Dit team is de motor van Meten=Weten, het zet de strategie uit, neemt in consensus besluiten en voert werkzaamheden en activiteiten uit. Alle bestuursleden maken deel uit van de Ronkende Motor. De RM vergadert één keer in de twee weken op vrijdag en kwam in 2022 drieëntwintig keer fysiek bij elkaar. RM-leden hebben allen hun eigen specialisme. De werkzaamheden binnen Meten=Weten zijn grofweg in vijf domeinen te verdelen:

- 1 metingen en wetenschap
- 2 recht en handhaving
- 3 communicatie en PR
- 4 politiek en archief.
- 5 administratief en financieel

Deze vijf 'fronten' zorgen voor een samenhangende aanpak om zaken aan de orde te stellen.

C. Kerngroep

De kerngroep bestaat uit vrijwilligers met specifieke kennis en vaardigheden die waar nodig de RM ondersteunen met advies en daad. De meeste zitten in een werkgroep zoals de juridische werkgroep, de meetgroep, de politieke groep en de PR-groep.

Alle mensen die voor Meten=Weten werken doen dit als vrijwilliger en zijn onbezoldigd.

Ronkende Motor

Bestuur

Rob Chrispijn	2019	- heden	voorzitter
Alok van Loon	2019	- heden	secretaris
Guido Nijland	2019	- heden	lid
Willem Bijmholt	2019	- november 2022	penningmeester
Jan Roncken	november 2022	- heden	penningmeester
Dick van Dijk	2020	- heden	lid

Overige leden RM

Henk Baptist	2019	- heden	
Joke Kolthoff	2021	- heden	
Marjo Kroese	december 2021	- december 2022	

Ledengroei

In 2022 kreeg Meten=Weten 156 nieuwe leden. Op 1 januari 2023 waren er 882 leden.

Nieuwsbrief

In 2022 verstuurden we 8 nieuwsbrieven naar onze leden en een speciale uitnodiging met agendapunten voor de ALV van 2 november.⁴

Meet&Greet en ALV

Vanuit de leden hoorden we dat er behoefte was om met andere leden in een informele setting kennis te maken en ervaringen uit te wisselen, elkaar tips te geven en te inspireren. Op 14 april en 2 november organiseerden we daarom Meet&Greets in Ons Dorpshuis in Wilhelminaoord. Op 14 april gaven leden van de RM informatie over hun activiteiten binnen Meten=Weten en konden leden uitgebreid vragen stellen. Op 2 november gaf professor Bianca Brundel uitleg over haar onderzoek naar hartritmestoornissen en de link met pesticiden en welke rol 'burgerwetenschap' en Meten=Weten daarin hebben. Voorafgaand aan de Meet&Greet van 2 november was een ALV. Beide bijeenkomsten werden goed bezocht, er waren rond de 80 leden.

Samenwerking en contacten

Meten=Weten werkt samen met diverse andere organisaties zoals:

- PAN Nederland (Pesticide Action Network)
- PAN Europe
- Milieudefensie Westerveld
- Stichting Bollenboos
- Natuurmonumenten
- Parkinson Vereniging
- Natuurbeschermingswacht Meppel

Website

December 2022 lanceerde Meten=Weten de nieuwe website www.metenweten.nl
En kregen we een nieuw e-mailadres: mail@metenweten.nl

⁴ <https://metenweten.nl/organisatie#nieuwsbrieven>

METEN EN WETEN(SCHAP)

Meten is een belangrijke activiteit van Meten=Weten. In 2019, 2020 en 2021 hebben we grensverleggende metingen uitgevoerd in de natuur en het milieu van Drenthe en daarbuiten. We lieten 87 monsters analyseren en vonden 132 verschillende bestrijdingsmiddelen. Daardoor is er meer inzicht verkregen in de verspreiding van bestrijdingsmiddelen in de natuur en de directe leefomgeving van omwonenden.

De resultaten van de metingen zijn samengevat in het onderzoeksrapport van Buijs & Mantingh.⁵ De belangrijkste bevindingen zijn:

A Er ligt écht een deken van pesticiden over Nederland; in alle monsters zijn bestrijdingsmiddelen aangetroffen.

B Pesticiden verspreiden zich (veel) verder dan gedacht. Sommige zelfs meer dan vier kilometer van de akker waar ze waren toegepast.

Dat zijn nieuwe ontdekkingen en die moeten nader onderzocht worden. Reden om in 2022 een ambitieus groot onderzoek te starten:

Project Schone Sier⁶

Met Schone Sier wil Meten=Weten onomstotelijk kunnen vaststellen dat overal pesticiden zijn, niet

alleen in het spuitseizoen maar het hele jaar rond. Onderzoek naar de integrale belasting voor omwonenden, natuur en biodiversiteit door pesticiden heeft tot nu toe nog nooit plaatsgevonden. De resultaten van ons onderzoek leveren de onderbouwing voor gesprekken met overheden, politici en landbouworganisaties en zijn ook argumenten voor juridische procedures waaronder rechtszaken. De diverse overheden zijn immers wettelijk verplicht zowel de gezondheid van de inwoners als ook de biodiversiteit afdoende te beschermen. Overheden moeten bewijzen dat er geen effecten zijn, wij moeten aantonen dat daarover redelijke twijfel bestaat. En dat willen we bereiken met de resultaten van project Schone Sier.

In 2022 zijn zeven passieve luchtfilters geplaatst, twintig boerenkool monsters genomen en monsters van bloeiende akkerranden. Voorjaar 2024 verwachten we dat alle gegevens verwerkt zijn in een samenvattend verslag.

Het project kost 143.000 Euro. Dat geld heeft Meten=Weten via crowdfunding en donaties van grote fondsen – waaronder de Fred Foundation en Adessium – bijeengebracht.

⁵ <https://metenweten.nl/page/er-lijkt-echt-een-deken-van-landbouwgif-over-nederland>

⁶ <https://metenweten.nl/wp-content/uploads/2023/04/PROJECT-Schone-Sier-VOORSTEL-pasen-2023.pdf>

Project Circular van prof. Dr. Bianca Brundel

Veel gebruikte chemische stoffen als glyfosaat, MCPA en boscalid, bedoeld om onkruid te bestrijden en hout te beschermen, kunnen het hartritme verstoren. Daar zijn zulke duidelijke aanwijzingen voor dat de Amsterdamse hoogleraar Bianca Brundel daar nader onderzoek naar wil doen en contact opnam met Meten=Weten. Met een grote subsidie uit de Nationale wetenschapsagenda van de NWO (de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek) is ze in september 2022 het project Circular gestart, een onderzoek naar de effecten die pesticiden mogelijk hebben op boezemfibrilleren. Meten=Weten participeert als civil sciencegroep in dat onderzoek. Eind april 2022 werd duidelijk dat de subsidie van 5 miljoen versterkt werd. Trouw ⁷ schreef daarover en EenVandaag maakte een reportage. ⁸ Op 6 mei verzorgde ze samen met Meten=Weten een webinar. ⁹

Op de Meet&Greet van 2 november in Wilhelminaord gaf Bianca Brundel een powerpoint presentatie voor leden van Meten=Weten. Op 3 november zond RTVDrenthe een reportage uit over het onderzoek van Brundel. ¹⁰

Seminar Brussel

6 oktober bezocht Guido Nijland een seminar in Brussel n.a.v. het boek *Silent Spring* van Rachel Carson. Het seminar was georganiseerd door de universiteit van Bergen (Nw) en Corporate Europe Observatory en ging over *Science, lobbies and the environment* en hoe de wetenschap zich daartegen kan verdedigen. Lees hier de achtergrond ¹¹ en bekijk de trailer. ¹²

7 <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/pesticiden-veroorzaken-mogelijk-hartritmestoornissen-we-zijn-een-link-op-het-spoor-b2e08c21/>

8 <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/veroorzaken-pesticiden-hartritmestoornissen-in-westerveld-maken-inwoners-zich-al-jaren-zorgen/>

9 <https://www.youtube.com/watch?v=egT-nlKhyxs>

10 https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/15083120/groot-onderzoek-naar-pesticiden-en-hartritmestoornissen-met-hulp-van-drentse-metingen?utm_source=email&utm_medium=newsbrief&utm_campaign=pesticiden&utm_content=tekstlinkOnderzoek

11 <https://www.uib.no/en/svt/155738/science-lobbies-and-environment-marking-60th-anniversary-rachel-carson%E2%80%99s-silent-spring>

12 <https://www.uib.no/en/svt/155738/science-lobbies-and-environment-marking-60th-anniversary-rachel-carson%E2%80%99s-silent-spring>

Het onderzoek van Meten=Weten toont aan dat er (letterlijk) een wolk van pesticiden boven Nederland hangt. Desondanks doet de overheid onvoldoende om mens en natuur te beschermen. De wet- en regelgeving rond bestrijdingsmiddelen is volstrekt ontoereikend en aan herziening toe. Als burger heb je nauwelijks wettelijke mogelijkheden om je te verweren tegen het toelaten en gebruiken van pesticiden. De natuur wordt beter beschermd dan mensen omdat we daarvoor terug kunnen vallen op Europese regelgeving. Helaas worden deze wetten die de natuur moeten beschermen slecht nageleefd door de Nederlandse overheid. Wij moeten dat als burgers voortdurend afdwingen. Zie ook de stikstofcrises. Economische belangen prevaleren steeds boven natuur en volksgezondheid.

Op 18 juni 2021 kwam er een belangrijke uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland. Daarin werd geoordeeld dat telers een vergunning Wet natuurbescherming (Wnb) – met de daarbij horende passende beoordeling – moeten aanvragen voor drainage, beregening en het gebruiken van pesticiden in de nabijheid van een Natura 2000-gebied. De Provincie Drenthe is in hoger beroep gegaan bij de Raad van State om duidelijkheid over deze principiële kwestie te krijgen.

Deze uitspraak maakte de weg vrij voor handhavingsverzoeken en andere procedures op grond van de Habitatrichtlijn. De procedures zijn stroperig en duren lang.

In 2022 lopen de volgende procedures:

1. School In Bos nabij Molenweg te Diever

Naast de school is in 2022 een lelieteelt begonnen. Om deze reden heeft Meten=Weten een handhavingsverzoek ingediend bij de provincie, op basis van de bescherming van de Natura 2000-gebieden. Dit verzoek is afgewezen. Inmiddels is beroep ingesteld. We wachten nu op een uitnodiging voor een zitting van de rechtbank. Dit kan lang duren.

Los daarvan heeft Meten=Weten bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ook in 2022, een handhavingsverzoek ingediend. Dit verzoek is gedaan op basis van de Richtlijn 2009/128/EG inzake gebruik van pesticiden. Deze richtlijn beoogt mensen te beschermen. Het ministerie heeft dit verzoek doorgestuurd naar de NVWA. Ook hier is het handhavingsverzoek afgewezen. De bezwaarprocedure is bijna afgerond. We verwachten in mei 2023 een zogenaamd besluit op bezwaar en dan kan beroep ingesteld worden bij de rechtbank. De

richtlijn kent een voorzorgsprincipe. Hier is onvoldoende invulling aan gegeven. De richtlijn is in Nederland ten onrechte niet geïmplementeerd. Daarom mag Meten=Weten zich direct op de richtlijn beroepen.

2. Handhavingsverzoek stoffen bij alle provincies

In oktober 2021 heeft Meten=Weten een handhavingsverzoek gestuurd naar alle provincies om 14 stoffen te verbieden. Deze stoffen verplaatsen zich ver buiten waar ze toegepast worden, ook tot in Natura 2000-gebieden. Daar kunnen ze verstorende en mogelijk significante effecten hebben. Het is dan aan de provincies om op basis van de Habitatrictlijn, maatregelen te treffen. Omdat een verbod de enige oplossing is, is hierom verzocht. De provincies reageren allemaal anders, ondanks overleg binnen BIJ12 het overlegorgaan van de provincies, het Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij (LNV), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en het Ctgb.

De verwachting is dat ook in de bezwaarfase de verzoeken afgewezen zullen worden. Dat betekent dat Meten=Weten in 2023 twaalf keer in beroep zal moeten. Dit wordt een kostbare maar zeer belangrijke stap. De kosten zijn twaalf maal de griffiekosten van 365 euro per provincie en inhuur juristen. Het is teveel werk voor vrijwilligers. Er zijn al meer dan 100 brieven over en weer verzonden.

De kans van slagen is behoorlijk groot want vele zaken van het Hof van Justitie van de Europese Unie laten zien dat Europa geen inbreuk toelaat en dat milieuorganisaties op kunnen komen voor hun belangen.

3. Handhavingsverzoek lelieteelt provincie Friesland

In 2021 is verzocht om handhaving inzake gebruik pesticiden nabij Natura 2000. Dit verzoek is afgewezen en inmiddels is beroep ingesteld.

De provincie heeft recent een onderzoek naar de rechtbank gestuurd. In dit onderzoek is echter een heel hoge drempel van meten gebruikt van milligrammen per kilogram. Ofwel, duizend maal zo hoog als Meten=Weten hanteert, niet gek dat je dan weinig vindt. Het wachten is op een uitnodiging van de rechtbank voor een zitting.

4. Handhavingsverzoeken lelieteelt provincie Drenthe

In 2021 is verzocht om handhaving inzake gebruik pesticiden nabij het Natura 2000-gebied Drents-Friese Wold. Dit verzoek is afgewezen en inmiddels is beroep ingesteld.

In deze zaak is een verzoek om een voorlopige voorziening afgewezen, omdat de rechter in strijd met rechtspraak van het Hof de bewijslast bij Meten=Weten heeft gelegd en dus geen invulling gaf aan het voorzorgsbeginsel van de Habitatrictlijn. Ook hier wachten we op een uitnodiging voor een zitting van de rechtbank. Dan komt het voorzorgsprincipe aan de orde.

Ook is in Drenthe verzocht om handhaving inzake lelieteelt naast het Holtingerveld (Havelte). Hier is door Drenthe om uitstel gevraagd omdat een enigszins vergelijkbaar beroep van Milieudefensie loopt bij de Raad van State. Dit verzoek is afgewezen door de rechtbank. Dit is goed nieuws. Nu wachten we op een uitnodiging voor een zitting van de rechtbank inzake dit beroep.

5. Handhavingsverzoek lelieteelt provincie Overijssel

In een vergelijkbaar geval in Overijssel wachten we op uitnodiging voor een zitting bij de rechtbank. <https://metenweten.nl/page/metenweten-start-rechtszaak-tegen-provincie-overijssel>

6. Verlenging beheerplannen Drenthe

Drenthe heeft ten onrechte geen nieuwe beheerplannen Natura 2000-gebieden vastgesteld, maar de oude plannen verlengd. Hiertegen is bezwaar gemaakt. De verlopen beheerplannen bevatten onvoldoende maatregelen om de Natura 2000-gebieden tegen met name de bollenteelt te beschermen. Het bezwaar is afgewezen en beroep is ingesteld. U raadt het al, we wachten op een uitnodiging voor een zitting.

7. Toelating glyfosaathoudende middelen

Meten=Weten heeft samen met anderen het besluit van het Ctgb inzake verlenging toelating glyfosaathoudende middelen aangevallen. Glyfosaat is de werkende stof in Roundup.¹³

De bezwaarfase heeft niets opgeleverd, daarom heeft Meten=Weten beroep ingesteld op basis van de Habitatrichtlijn bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb). Het CBb is een rechtbank van de Rechtspraak, vergelijkbaar met Raad van State,

8. Bezwaar Ctgb verwerken bollenafval

Strikt genomen hoort deze procedure niet in deze opsomming, want het bezwaar wordt ingesteld in 2023. We noemen het om het overzicht compleet te maken. De zaak gaat over bescherming van omwonenden om de in bollenafval ontstane, gevaarlijke resistente stammen van Aspergillus. Het Ctgb had maatregelen genomen om dit gevaar te verminderen, maar trekt om economische redenen deze maatregelen weer in.

9. Opinie Omgevingsweb

28 oktober 2022 schreef Henk Baptist, een opinie voor omgevingsweb. Wie behartigt onze natuurwaarden? <https://www.omgevingsweb.nl/nieuws/opinie-wie-behartigt-nog-onze-natuurwaarden/>

Inleiding

In de politiek hebben we met vier bestuurslagen te maken: Gemeente, Provincie, Rijk en Europa. Ook in 2022 heeft Meten=Weten zowel nationaal als internationaal een aantal zaken aan de orde gesteld in de politiek. We stuurden veel brieven. Het is niet mogelijk om een-op-een aan te geven welke resultaten we hebben bereikt.

EUROPA

- Oekraïne en de landbouwlobby

Snel na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne greep de Europese landbouwlobby dit aan om de programma's voor de duurzame landbouw ter discussie te stellen. Gezegd werd dat de voedselzekerheid niet gewaarborgd zou zijn. Meten=Weten stuurde samen met zeven andere organisaties een oproep naar eurocommissaris Frans Timmermans¹⁴ om gehoor te geven aan de dringende oproep van burgers, organisaties en wetenschappers om snel de Richtlijn duurzaam gebruik pesticiden en de Europese Natuurherstelwet aan te nemen.

Ook stuurden we een brief naar Diederik Samson¹⁵ en een aantal Europarlementariërs om vast te houden aan de Boer tot Bordstrategie. Het frame van de voedselzekerheid kwamen we het hele jaar op allerlei manieren tegen. Zowel in de Kamer als op borden in weilanden.

- EU raadpleging

Alle EU-burgers hebben het recht om actief bij te dragen aan de EU-politiek, o.a. door deel te nemen aan een Raadpleging. Meten=Weten deed mee met drie Raadplegingen:

- 1 Richtsnoer beoordeling blootstelling in risicobeoordeling voor gewasbeschermingsmiddelen
- 2 Bodemgezondheid;
- 3 Nutriënten actieplan (o.a. stikstof en fosfor).

TIP: Je kunt een abonnement¹⁶ op de raadplegingen nemen.

LANDELIJK

- Ronde Tafelgesprek over gezonde gewassen, gezonde bodem.

Op 12 januari namen wij deel aan het rondetafelgesprek 'Gezonde gewassen en gezonde bodem', georganiseerd door de vaste Kamercommissie LNV. Het gesprek was informatief en leverde materiaal op voor reacties later in het jaar en contacten met organisaties, zoals Ctgb en CropLife.

Meten=Weten pleitte voor heldere kaders, op basis van de bestaande Europese wet- en regelgeving die omwonenden en natuur beschermen, te beginnen met het toepassen van het voorzorgsprincipe en het handhaven van de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Samenvatting van onze inbreng:

- Zorg als rijksoverheid voor duidelijke kaders, wet en regelgeving.
- Neem de gezondheidsrisico's serieus en neem met onmiddellijke ingang passende maatregelen vanuit het voorzorgsprincipe (zoals aanbevolen door de Gezondheidsraad).
- Verkort de tijdlijn voor de afbouw van het gebruik van pesticiden, uitgaande van de noodzakelijke bescherming van mens en natuur.
- Beperk de bollensector en biedt de telers economisch perspectief.
- Laat nieuw onderzoek niet tot uitstel leiden van het nemen van maatregelen.

Belangrijkste conclusie: Het wordt alle hens aan dek om voor 2030 de biodiversiteit te herstellen en de natuurwetgeving door te zetten. Dit debat is hier¹⁷ terug te kijken.

¹⁴ <https://metenweten.nl/wp-content/uploads/2023/05/2022-06-19-Brief-Timmermans1980760-EUnatuurpackage-9-organisaties-1.pdf>

¹⁵ <https://metenweten.nl/wp-content/uploads/2023/05/2022-03-13-MW-landbouwlobby-europarlementariers.pdf>

¹⁶ https://commission.europa.eu/about-european-commission/service-standards-and-principles/transparency/consultations_nl

¹⁷ <https://debatgemist.tweedekamer.nl/debatten/rondetafelgesprek-gezonde-gewassen-en-gezonde-bodem>

- **Kritiek op Verkenning governancestructuur Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030**

Wat Meten=Weten betreft biedt deze verkenning nog niet veel vertrouwen voor de toekomst waarin we geacht worden grotendeels bestrijdingsmiddelen vrij te zijn.

Het viel ons op dat het 'old boys netwerk' zitting had in de stuurgroep. Geen van de partijen blijkt onafhankelijk. Boeren die de transitie al hebben doorgemaakt (Bionext, Biohuis, BoerenNatuur, Caring Farmers) voelen zich niet vertegenwoordigd. Naar onze mening is deelname van deze koplopers essentieel om de serieuze omslag zonder verder tijdverlies in de landbouw te behalen.

Lees hier onze kritiek. ¹⁸

- **Vragen Meten=Weten ten behoeve van de Ctgb technische briefing 7 april 2022 Tweede Kamer, commissie LNV** ¹⁹

De directeur van het Ctgb, mw. Dr. Ingrid Becks, gaf voor de Kamerleden een technische briefing over de werkwijze van de organisatie. Wij leverden voor een aantal Kamerleden vragen aan die ze zouden kunnen stellen.

- **Brief aan de Minister van LNV over de openbaarmaking registratie pesticiden** ²⁰

Boeren en telers zijn op basis van artikel 67 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 verplicht vast te leggen welke pesticiden zij gebruiken en deze registers gedurende ten minste drie jaar te bewaren. Deze informatie moet via een procedure voor een ieder toegankelijk zijn. Dat is belangrijk voor bijvoorbeeld omwonenden die willen weten wat er gespoten is. Meten=Weten heeft aan den lijve ervaren hoe slecht en onduidelijk deze verordening in de praktijk werkt. Daarom stuurden we een brief naar minister Staghouter met het verzoek met spoed een digitaal registratiesysteem te ontwerpen en dit systeem voor de wetenschap, organisaties, ngo's en burgers digitaal toegankelijk te maken. Het antwoord van het ministerie LNV is vooralsnog ontwijkend en afwijzend. Procedure om het voor elkaar te krijgen loopt nog.

- **Vorbereiding Commissievergadering Gewasbescherming**

Als voorbereiding op de Commissievergadering Gewasbescherming van 8 juni 2022 stuurden we een uitgebreide brief ²¹ naar de commissieleden. De onderwerpen verdeelden we in Weten, Willen, Kunnen en Moeten. Met deze brief wilden wij zichtbaar maken hoe stroperig de verschillende dossiers zijn.

- **Beoordeling Ctgb onderzoeksrapport een deken van gif**

Op verzoek van het ministerie van LNV schreef het Ctgb een beoordeling ²² op onze evaluatie van drie jaar meten (Buijs en Mantingh) met een advies over de resultaten die in dit rapport staan in de relatie tot het toelatingsbeleid van gewasbeschermingsmiddelen.

Wij stuurden een uitgebreide inhoudelijke reactie ²³ over deze beoordeling. (lees tip)

"Samenvattend kan worden gesteld dat deze notitie een poging is van het Ctgb om het eigen straatje schoon te vegen op basis van testresultaten die niets met reële ecosystemen te maken hebben"

- **Afzetgegevens 2010-2020**

De afzet van gewasbeschermingsmiddelen (in kilo's werkzame stof) is in 2020 toegenomen ten opzichte van 2019. Dat blijkt uit gegevens die het CBS heeft gepubliceerd.

Meten=Weten keek naar de ontwikkeling 2010 en 2020 op detailniveau voor een aantal specifieke stoffen. Dan blijkt dat er in 10 jaar niet minder maar meer middelen verkocht zijn. We vonden een paar absolute stijgers, zoals de hormoonverstorende stof difenoconazool. In 2010: 6.695 kg in 2020: 141.259 kg.

We stelden daarover vragen ²⁴ aan de minister. Tot op heden geen reactie. We hebben een herhaalverzoek ingediend.

¹⁸ <https://metenweten.nl/wp-content/uploads/2023/05/2022-01-17-MW-reactie-governancestructuur.pdf>

¹⁹ <https://metenweten.nl/wp-content/uploads/2023/05/2022-03-22-MW-vragenTechBriefingCtgb.pdf>

²⁰ <https://metenweten.nl/wp-content/uploads/2023/05/2022-04-25-MW-Staghouter-registratiesysteem-pesticiden.pdf>

²¹ <https://metenweten.nl/wp-content/uploads/2023/05/2022-05-19-MW-brief-8-juni-ciedebat-LNV.pdf>

²² <https://www.ctgb.nl/documenten/brieven/2022/05/13/appreciatie-ctgb-evaluatierapport-meten-weten-januari-2022>

²³ <https://metenweten.nl/wp-content/uploads/2023/05/2022-09-19-MW-reactie-appreciatie-Ctgb.pdf>

²⁴ <https://metenweten.nl/wp-content/uploads/2023/01/brief-aan-de-minister.pdf>

PROVINCIE

Ook hier was 12 januari 2022 een belangrijk moment. In een (zoom)vergadering van de Statencommissie omgevingsbeleid ging het over de bollenteelt. Namens Meten=Weten sprak bestuurslid/ecoloog Guido Nijland in, die benadrukte dat landbouwhervormingen nodig zijn en het pesticidenprobleem integraal moet worden aangepakt. Hij betreurt vooral de politieke onwil van het provinciaal bestuur en betoogt dat Meten=Weten geen andere keus meer heeft dan naar de rechter gaan. De inspraak van Guido Nijland is hier ²⁵terug te zien vanaf 19.10 minuten.

Naar aanleiding van deze vergadering stelde D66 schriftelijke vragen aan Gedeputeerde Staten. Op de beantwoording van GS stuurden wij een uitgebreide reactie. ²⁶

Onze conclusie:

“De opeenvolgende gezondheidsonderzoeken, de lange termijn van het tijdsperspectief (de lange duur van de transitie/de lange duur van terugdringing van bestrijdingsmiddelen), de mogelijkheden die er zijn om via de ruimtelijke maatregelen tot een oplossing te komen, de wettelijke noodzaak tot natuur bescherming én de resultaten van ons 3 jarig onderzoek tonen duidelijk aan dat u op korte termijn actie dient te ondernemen om de omwonenden en de natuur adequaat te beschermen.”

- ‘Gesprekstafels’ Commissaris van de Koning

We voerden een uitgebreide correspondentie over de voorbereiding op en onze voorwaarden voor deelname aan de gesprekstafels van de Commissaris van de Koning. Het was voor ons belangrijk dat de overheden vertegenwoordigd zouden zijn. De dialoog met telers was ondergeschikt. Guido Nijland deed namens het bestuur van Meten=Weten mee aan de gesprekstafel ruimtelijke ordening. Individuele leden van Meten=Weten zaten in gespreksgroepen met verschillende onderwerpen. In 2022 zijn er een aantal sessies geweest. Juli 2023 wordt het eindresultaat naar buiten gebracht.

- 12 oktober Drents Parlement Juridische context bollenteelt-gewasbeschermingsmiddelen

Een ander moment van inspraak werd gedaan door Henk Baptist op 12 oktober tijdens de Commissie Omgevingsbeleid, over het onderzoek door de Provinciale Staten naar de juridische context bollenteelt/gewasbeschermingsmiddelen. *“Europa kent veel wetgeving gericht op de bescherming van natuur, milieu, volksgezondheid, democratie. Dat zijn waarden en geen belangen. Veelal is sprake van dwingend recht”*, aldus Baptist. Inspreektekst van Henk Baptist is hier terug te lezen ²⁷en hier ²⁸ vanaf 10.36 terug te zien.

²⁵ <https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Omgevingsbeleid-OGB/2022/12-januari/09:30/PROGRAMMA-DUURZAME-BOLLENTEELT-IN-DRENTHE>

²⁶ <https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Provinciale-Staten-PS/2022/09-maart/13:00/PS090322-B13-Meten-Weten-04-032022-reactie-gewasbestrijdingsmiddelen.pdf>

- **Transparantie Programma Duurzame Bollenteelt**

We vroegen aandacht voor transparantie over het programma duurzame bollenteelt Drenthe. De presentatie van het projectbureau HLB Wijster voor Statenleden werd op ons verzoek opengesteld voor toehoorders.

- **Kennismaking aspirant statenleden BBB**

We hebben kennismaking gemaakt met de lijsttrekker en een kandidaat statenlid van de nieuwe Drentse afdeling van BBB. Dat was een prettig gesprek in een open atmosfeer

- **Vragenlijst politieke partijen**

In het kader van onze geplande pr-campagne rond de Provinciale Staten verkiezingen in maart 2023 vroegen wij alle deelnemende politieke partijen van de provincies Groningen, Drenthe, Friesland en Overijssel naar hun standpunten over bollenteelt en pesticiden. Dat deden we aan de hand van vier vragen. Lees hier de brief ²⁹ naar campagneteams.

GEMEENTE WESTERVELD

- **Kennismakingsgesprek nieuwe wethouder**

We maakten kennis met de nieuwe wethouder van Westerveld, Roel Vedder van de VVD. Voor beide partijen was het belangrijk om na de 'negatieve' jaren weer met elkaar om tafel te zitten. Er zijn geen concrete afspraken gemaakt.

- **Brieven in samenwerking met andere organisaties**

We worden vaak gevraagd om brieven mede te ondertekenen.

Zo onderschreven we in januari een brief van Pan-NL als reactie ³⁰ op de 'Consultatie nationaal actieplan duurzaam gebruik pesticiden' en we tekenden een Brief aan minister Hoekstra voor een exportverbod op verboden pesticiden. ³¹

- **En verder**

Was er een kennismaking met de groep omwonenden Opsterland, bezochten we een Relatiedag van het Ctgb, was er een gesprek met de NVWA en zitten we nu in een klankbordgroep, gingen we naar de open dag van het Programma Duurzame Bollenteelt en waren we op de informatiedag van Stichting ROL (Regionaal Onderzoek Lelie).

- **Presentatie bij CroplifeNL**

Voortkomend uit een ontmoeting op de relatie dag van het Ctgb met de directeur van CroplifeNL werden we uitgenodigd om een presentatie te houden. Croplife staat voor Dutch Crop Protection Association, die de belangen behartigt van bedrijven die chemische en biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt, zoals BASF, BayerCrops, Syngenta, Certis en Adama.

Namens Meten=Weten vertelden Joke Kolthoff en Guido Nijland het 50- koppige publiek wie we zijn en wat we doen. Meten=Weten deed ter afsluiting een oproep aan de aanwezigen:

- Haal middelen met verdenking op gezondheidsrisico's van de markt.
- Houd rekening met stoffeigenschappen zoals verdamping, afstand en stapeling.
- Ondersteun een totaalverbod op de 14 vluchtige middelen.
- Betrek het effect op natuur, water en gezondheid bij uw onderzoek.

Hoewel we het niet met elkaar eens waren, werd er goed naar elkaar geluisterd, werden er veel vragen gesteld, alles in een vriendelijke sfeer.

27 <https://metenweten.nl/page/spuitvrije-zones-onmogelijk-of-politieke-onwil>

28 <https://www.drentsparlement.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Omgevingsbeleid-OGB/2022/12-oktober/09:30/BRIEF-VAN-DE-COMMISSIE-VAN-ONDERZOEK-VAN-11-JULI-2022-OVER-ONDERZOEK-JURIDISCHE-CONTEXT-BOLLENTEELT-GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN-incl-onderbouwing-van-de-Statenfracties-PvdA-D66-GroenLinks-Partij-voor-de-Dieren-en-SP>

29 <https://metenweten.nl/wp-content/uploads/2023/05/Campagne-Statenverkiezingen.pdf>

30 <https://www.pan-netherlands.org/wp-content/uploads/2022/01/Reactie-op-de-consultatie-NAP.pdf>

31 <https://www.pan-netherlands.org/wp-content/uploads/2022/11/exportverbod-van-verboden-pesticiden-en-chemicalien.pdf>

PR EN COMMUNICATIE

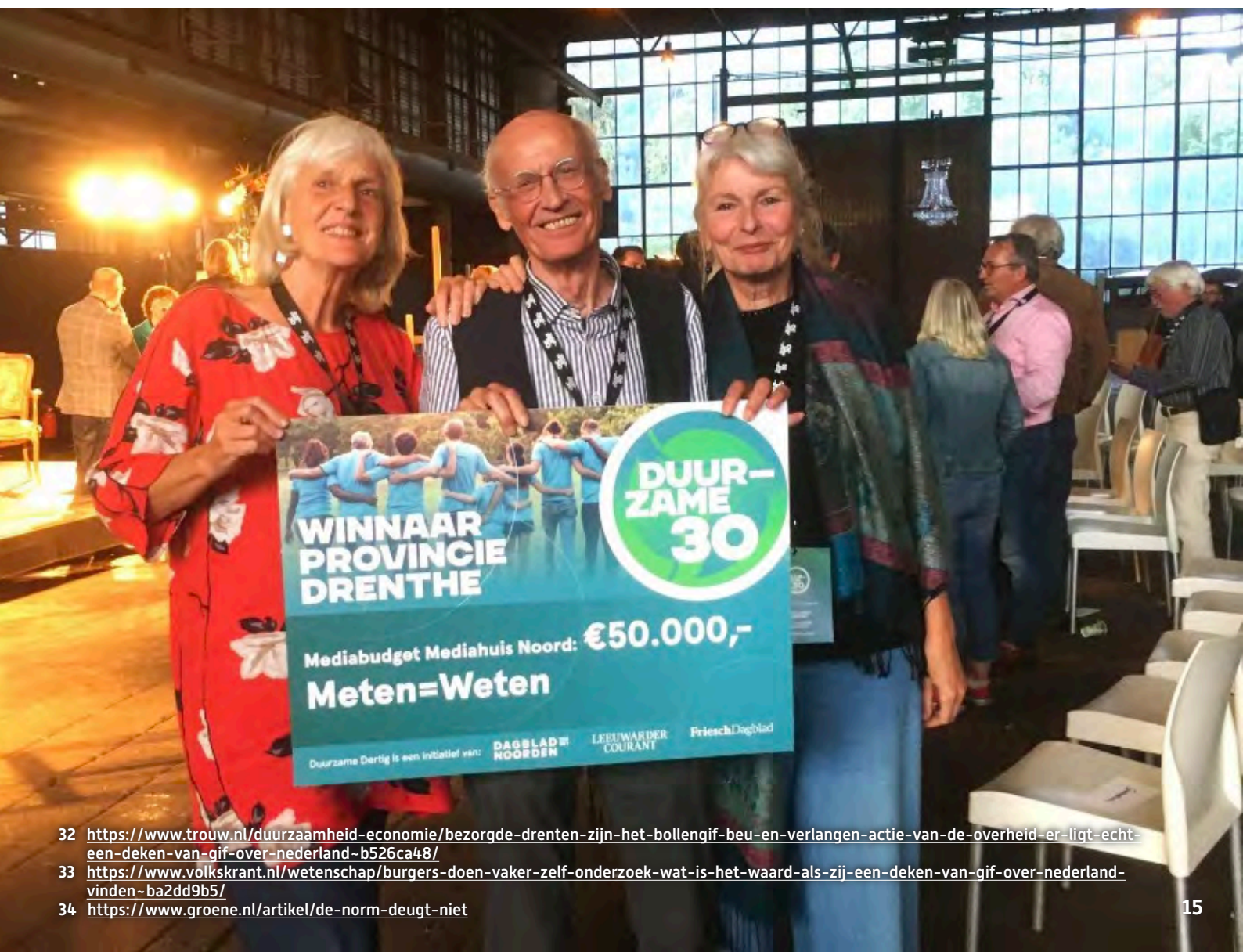
2022 was voor de pr-groep een succesvol jaar.

In januari was er veel media spektakel rond de publicatie van het onderzoeksrapport van Jelmer Buijs en Margriet Mantingh over drie jaar Meten=Weten metingen. We hadden van te voren een uitgekende strategie en een draaiboek uitgedacht en uitgeschreven onder het motto 'Er ligt écht een deken van landbouwgif over Nederland'. In heel veel bladen, online als op papier, werd er over geschreven. Van Groningen tot Limburg en Zeeland was aandacht voor deze publicatie. Landelijke bladen als Trouw³² en de Volkskrant³³ schreven paginagrote artikelen. De Groene Amsterdammer³⁴ interviewde ons voor een groot internationaal artikel over pesticiden. Guido Nijland kwam rechtstreeks in de uitzending op NPO-radio1 en we waren bij Vroege Vogels.

We organiseerden twee Meet & Greet, verstuurd 8 nieuwsbrieven en werden 24ste op de Duurzame 100 van Trouw.

Drentse winnaar van de Duurzame Dertig

We werden de Drentse winnaar van De Duurzame Dertig van Mediahuis Noord en wonnen 50.000 euro aan advertentiebudget. Dit was een enorme steun in de rug. Aangespoord door dit succes hebben we veel nagedacht en gebrainstormd hoe we dit bedrag zouden inzetten. Daarbij kwam ook de vraag aan de orde welke identiteit je als organisatie hebt en welke uitstraling je wil hebben. Eind december lanceerden wij ook onze nieuwe website www.metenweten.nl. Het 'merk' Meten=Weten is stevig, vastberaden en betrouwbaar. Ook op de website willen wij dit uitstralen.

32 <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/bezorgde-drenten-zijn-het-bollengif-beu-en-verlangen-actie-van-de-overheid-er-ligt-echt-een-deken-van-gif-over-nederland-b526ca48/>

33 <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/burgers-doen-vaker-zelf-onderzoek-wat-is-het-waard-als-zij-een-deken-van-gif-over-nederland-vinden-ba2dd9b5/>

34 <https://www.groene.nl/artikel/de-norm-deugt-niet>